

Pligt for Samfundet. Denne Definition accepterer vi. Hvis Kampen staar mellem disse to Principper, gaar vi ind derpaa, men saa kaster vi ogsaa — og vi tror, vi faar Folkets Flertal med os — Fejdehandsken til det liberalistiske Samfund, det Samfund, som ikke anerkender Pligten til at skaffe Adgang til Jord og Adgang til Arbejde. Denne Pligt vil det socialistiske Samfund anerkende og gennemføre. Det var det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaards egen Definition. Og saa siger han, at nu skal man helt bort fra de sidste Rester af Arbejdsløshedsfonden. Der var et Par Arbejdsgivere paa Landet, der skulde betale nogle Fedteskillinger til den — mod deres Villie var de kommet til at svare lidt til den —, nu skal de ogsaa kaste den lille bitte sociale Byrde af sig, og saa skal hele denne Fond, som Indenrigsministeren fremhævede i saa høje Toner, forsvinde. Det ærede Medlem sagde, at det er rimeligt, for nu er vi kommet ind i temmelig normale Tider. Vi har haft et godt Arbejdsaar. Det siger han om et Aar, hvor der Sommeren igennem i den bedste Arbejdstid konstant har gaaet 20 000 arbejdsløse. Det kalder han normale Tilstande. Dette Samfund bryder vi Staven over, det erklærer vi Krig. I uforsonlig Kamp mod dette Samfund gaar vi til Valg, i Kamp for et bedre Samfund, for et højere organiseret Samfund.

Efter vor fulde Overbevisning kan den personlige Frihed — det vil sige alles personlige Frihed, ikke en lille Overklasses Frihed til Udbytning og til Plyndring af alle andre — ikke gennemføres i det nuværende Samfund. Landbrugsministerens Frihedsideal er en Overklassesanarkisme, en Frihed for Overklassen til Udbytning, til at gøre, hvad den vil, og en Frihed for Underklassen til at lade sig udbytte, underkaste, udplyndre. Det er hans Frihedsideal. Vi har det Frihedsideal, at virkelig personlig Frihed for alle Medlemmer af Samfundet kun bestaar, naar der er Ligeberettigelse og lige Vilkaar. Jeg siger ikke: lige Kaar, men: lige Vilkaar. Der maa være Adgang til Jord og til Arbejde for alle i Samfundet, ellers er der ikke virkelig personlig Frihed og kan aldrig blive det. Et Samfund af frie, ligeberettigede Borgere er alle Socialdemokraters Ideal, det har været mit Ideal fra min Ungdom, den Gang ikke mindst religiøst farvet, nu rent human, rent almenmenneskeligt inspireret. Et Samfund, for at bruge en gammel bibelsk Vending, med et Folk af Præster og Konger, et Folk, der staar umiddelbart, ikke ved Mellemed, overfor deres Gud eller deres Samvittighed og overfor

Samfundet. Et Folk af Præster og Konger, et Folk af frie Mænd og frie Kvinder, ukunstlede, uskrømtede, usnobbede, opadtil og nedadtil og til alle Sider, uafhængige, suveræne Personligheder. Men Muligheder for saadanne suveræne Personligheder, der er uafhængige, der har fuld Aands- og Tankefrihed, kan kun findes, hvor Betingelserne i Samfundet er saadanne, at der er lige Vilkaar for alle til at naa frem til et saadant Arbejde, at de kan ernære sig hæderligt. Et Samfund, hvor det kan siges, at der ingen Trælle er, fordi der ingen Herrer er, men hvor man ogsaa med en vis Ret kan tale om, som Drachmann siger et Sted, jeg tror det er i „Vølund Smed“, at der ingen Herrer er, fordi der ingen Slaver er. Det er Socialdemokratiets Opgave at faa en saadan Aand i den arbejdende Befolkning, en saadan Selvfølelse, en saadan Selvbevidsthed, at den ikke vil finde sig i Slavevilkaar og Tyranni, at Herremændene og Herrevæsenet og Herrenykkerne maa forsvinde, fordi Befolkningen vil være fri. Det, vi vil, er nøjagtigt det samme, som skete for 100 Aar siden. De nuværende sociale Reformere, 8 Timers Dagen ikke mindst, er historisk et Sidestykke til Bondereformerne paa Bernstorffs Tid, i Formen meget forskellig, men i Realiteten nøjagtigt det samme, hvis man har historisk Sans. Bondereformerne vilde gøre Bønderne fri, Socialismen vil gøre Lønarbejderne til frie Mænd. 8 Timers Arbejdsdagen er Forberedelsen dertil, Lønarbejderen, Trællen for de andre, faar Tid og Lejlighed til mere Arbejde end de 8 Timer. De 8 Timer arbejder de for de andre, som Bønderne arbejdede for Herremændene, 8 Timers Dagen skal give dem mere Tid, nemlig til at arbejde for sig selv og deres egen Fremgang, for deres egen Stand og deres egen Kultur. Derfor hader man 8 Timers Arbejdsdagen, den eneste ordentlige Frugt af Verdenskrigen, som Versailles-Traktaten sikrer den internationale Arbejderklasse. Den samme Traktat — jeg har tidligere peget derpaa —, som sikrer Danmark det danske Slesvig, sikrer Arbejderne 8 Timers Dagen. Derfor hader man den, ikke saa meget for det at faa vristet og presset en Smule mere Arbejde ud af Arbejderen, men først og fremmest fordi de ser, at 8 Timers Arbejdsdagen er det samme for Nutidens Lønarbejder, som Bondereformerne i Fortiden var for Bønderne, det første Skridt til Frigørelsen, til at faa Tid og Mulighed og Otium til at skaffe sig mere taalelige Vilkaar, det første Skridt til at blive frie Mænd og Kvinder, der ogsaa ævner at ordne og styre et frit Samfund. Lad kun